

p. Havelka

Z á p i s

z 5. zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
konaného dne 31.5.1968

=====

Přítomni: prof.L.Bakoš, prof.Vl.Tardy, doc.J.Skalková,
ing. A.Boháč, doc.M.Cipro, čl.koresp.V.Chmelař,
prof.A.Dostál, doc.J.Fišer, prof.K.Galla, prof.
F.Hyhlík, doc.dr.B.Kujal, doc.m.Machač, prof.F.
Malíř, dr.D.Tollingerová

Omluveni : prof.E.Holas, doc.J.Kotásek, prof. J.Kotoč, dr.
D.Kováč, prof.J.Linhart, prof.T.Pardel, akademik
O.Pavlík, prof.G.Pavlovič, doc.J.Stračar

Přizváni : prof.A.Jurovský, dr.Havelka, dr.Lupomírský

Zasedání vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV
zahájil a řídil jeho předseda prof.L.Bakoš.

1) Problémy školské soustavy v ČSSR se zaměřením na ZDŠ a
SVVŠ (uvedl prof.L.Bakoš)

Prof.L.Bakoš krátce uvedl předložený materiál a vyzval doc.
Skalkovou, aby stručně naznačila vývoj práce na předloženém
materiálu.

Doc.Skalková upozornila na rozdíly v řešení problematiky
základní a střední školy, který tkví především v rozpracovanosti
obou materiálů. Zatímco na koncepci ZDŠ se již delší dobu pra-
cuje, řešení stávajícího neuspokojivého stavu SVVŠ si vynutily
vážné nedostatky v praxi. Dále doc.Skalková konstatovala, že
mimo jiné vážnou připomínkou komise pro pedagogiku je poukaz
na izolované řešení koncepce ZDŠ a SVVŠ a nedostatečná infor-
movanost širší, zejména vědecké veřejnosti. Závěrem přednesla
doc.Skalková návrh komise na další postup práce na materiálu
pro presidium ČSAV.

V diskusi byly vzneseny připomínky zejména k izolovanému
přístupu v řešení obou návrhů na přestavbu ZDŠ a SVVŠ a zdůraz-
něna potřeba řešit komplexně celou strukturu našeho školství
v souvislosti s novými podmínkami i novým státoprávním uspořá-
dáním. V diskusi byly kritizovány připravované vědecky ne-
podložené experimenty na znovuotevření několika osmiletých
gymnazií, jak bylo oznámeno v tisku a zdůrazněna potřeba
solidního rozboru než se přikročí k opatřením. Za
závažný pokládán přístup k řešení celé struktury našeho školství,
a to nejen z hlediska pedagogů, ale i odborníků ostatních věd-
ních oblastí. Nemalou pozornost je třeba věnovat i osobnosti
učitele, jeho sociálnímu a společenskému postavení. Závěr
diskuse se zaměřil dále na organizační záležitosti předkládaného
materiálu. Konstatováno, že vzhledem k závažnosti problematiky
bude třeba vytvořit mezioborový tým pro řešení základních
teoretických problémů rozvoje vzdělanosti a školství v ČSSR,

jenž by připravoval potřebné materiály pro vládní komisi, která by v čele s ministrem školství řešila zásadní otázky rozvoje vzdělanosti a školství v ČSSR.

Prof. Bakoš uzavřel diskusi konstatováním, že materiály předkládané kolegiem nelze pokládat za kompetentní řešit okamžitou neuspokojivou situaci, vzhledem k tomu, že není ani dost podkladů na jejichž základě by se dal současný stav řešit. Z tohoto hlediska je nutné i upozornit ministra školství, že vzhledem k světovým trendům je znovuzřízení osmiletých gymnazií krokem zpět.

Kolegium

pověřilo prof. Bakoše, doc. Skalkovou, doc. Cipra, prof. Dostála, prof. Gallu, doc. Kujala, prof. Malíře a akademika Pavlíka do-
pracováním materiálu pro presidium ČSAV dle připomínek z diskuse do 6.6.1968.

2) Zpráva o činnosti Čs. pedagogické společnosti a Čs. psychologické společnosti (předsedové společností)

Předloženou písemnou zprávu o činnosti Čs. psychologické společnosti krátce uvedl prof. Jurovský. Zdůraznil, že Společnost jeví především, vzhledem k stále narůstajícímu počtu členů, snahu po odbornosti a kvalifikovanosti svých členů. S tím úzce souvisí výchova vědeckých kádřů, jež je předmětem zájmu Společnosti. V budoucnu se počítá, že Společnost se stane sdružovací vědeckovýzkumnou základnou pro psychology pracující v terénu.

V diskusi byl vznesen dotaz k činnosti sekce pedagogické psychologie a jejímu zařazení v rámci ČSPS. Prof. Jurovský konstatoval, že práce sekce se nerozvíjí úspěšně, že bude třeba, aby pedagogičtí psychologové si sami stavěli problémy bez závislosti na pedagogice.

Předloženou zprávu o činnosti Čs. pedagogické společnosti krátce uvedla doc. Skalková. Konstatovala, že vzhledem k časovému odstupu kdy byla zpráva podávána vyskytly se nové problémy, které budou mít vliv na další koncepci práce Společnosti. Týká se zejména otázek federalizace, kdy bude třeba přihlížet k národní specifičnosti, ale i k zachování integrace vědy. Důležité bude i upravení vztahu k ČSAV a uvolnění direktivních forem řízení Společnosti Akademií. Dále upozornila na některé problémy v činnosti jednotlivých sekcí, ale i na naprosto havarijní situaci v ubytování sekretariátu Společnosti.

V diskusi bylo konstatováno, že bude třeba vynovat více pozornosti rozvoji pedagogické psychologie samé, přičemž není důležité její organizační začlenění v rámci té či oné společnosti. Doporučeno mimo jiné zřízení metodologické komise a oživení činnosti skupiny pedagogiky dospělých.

Kolegium

schválilo zprávy o činnosti Čs. pedagogické společnosti a Čs. psychologické společnosti včetně připomínek z diskuse.

3) Kontrola zápisu

Zápis ze 4. zasedání byl schválen bez připomínek.

4) Zprávy z presidia

Dr. Michalička informoval o některých usneseních presidia ČSAV z 40. a 41. zasedání.

Presidium

1) požádalo předsedy pracovních skupin pro přípravu akčního programu ČSAV, aby urychleně zahájili činnost tak, aby výsledky byly dostupné do dvou měsíců. Dále presidium rozhodlo požádat ministra školství o společnou schůzku s ním a s představiteli vysokých škol k vyjasnění vztahů ČSAV k vysokým školám.

2) projednalo návrh programu oslav životního díla J.A. Komenského v roce 1970;

3) odložilo projednání návrhu na propůjčení medaile J.A. Komenského dr. B. Kujalovi CSc u příležitosti jeho 60. narozenin a požádalo vědecké kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV o opětovné komplexní zhodnocení vědeckého díla i praktické činnosti dr. B. Kujala CSc.

4) jmenovalo doc. dr. E. Stračára CSc členem vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie ČSAV;

5) souhlasilo, aby na zasedání vědeckých kolegií ČSAV byli napříště zvaní 1 - 2 zástupci celozávodního výboru ROH pracovišť ČSAV z řad vědeckých pracovníků příslušného oboru;

6) projednalo informace o předběžném projektu komplexního výzkumu člověka a jeho rozvoje a doporučilo zejména doplnit účast pedagogických věd.

Kolegium ukřehdává prof. Malířovi vstoupit do kontaktu s Filosofickým ústavem ČSAV, kde bude vytvořena pracovní skupina pro tento výzkum.

7) projednalo návrh směrných limitů pro sestavení hospodářského plánu ČSAV na rok 1969 pro pracoviště ČSAV s tím, že pro pracoviště společenských věd bude navíc rozepsána taková část míst z dosud nerozepsané rezervy, aby byl zachován dosažený podíl těchto pracovišť na celkovém přírůstku pracovních sil, tj. alespoň 22% přírůstku; v té souvislosti presidium se usneslo vzhledem k různým požadavkům, vzášeným v poslední době některými představiteli ministerstva školství k jednotlivým vysokých škol a fakult k převodu některých pracovišť ČSAV do rámce vysokých škol, že žádný člen presidia ČSAV nesmí bez vědomí a předchozího souhlasu presidia ČSAV navazovat a vést jakákoliv jednání o strukturálních změnách a přesunech tohoto druhu.

V té souvislosti se kolegium vyslovilo pro zachování celistvosti ústavů začleněných do vědeckého kolegia pedagogiky a psychologie při ČSAV.

8) zrušilo a) usnesení 15. zasedání presidia ČSAV ze dne 20.10.1966 (bod VII) o ustavení Společné komise ČSAV a MŠ pro pedagogické a psychologické vědy pro funkční období 1966-1970; b) usnesení 27. zasedání presidia ČSAV ze dne 29.6.1967 (bod V) o schválení prozatímního organizačního a jednacího řádu Společné komise ČSAV a MŠ pro pedagogické a psychologické vědy a konstatuje, že vědecké kolegium pedagogiky a psychologie ČSAV se bude ve své další činnosti řídit zásedami a předpisy, platnými pro činnost vědeckých kolegií ČSAV.

5) Různé

1) Kolegium doporučuje udělení čestných plaket u příležitosti 50. výročí vzniku ČSR R. Altovi (NDR) čestnou plaketu zlatou; prof. Brinkmannovi (USA) čestnou plaketu stříbrnou; prof. dr. J. Brozkovi (USA) čestnou plaketu zlatou; prof. P. Fraissemu (Francie) čestnou plaketu zlatou. Doporučující návrhy vypracují ss. : Kyrášek, Cipro, Lihhart, Břicháček (do 23. 6. 1968).

2) Kolegium, na základě informace doc. Machače o výsledcích jednání o návrhu sítě pracovišť pro aplikovanou psychologii navrhuje:

- 1) vzhledem k změnám v politickém řízení a procesu nové ekonomické struktury a organizace odložit řešení sítě pracovišť aplikované psychologie dokud nebudou tyto otázky vyřešeny;
- 2) s ministrem školství dohodnout orientování celkové kvoty pro přijímání studentů na obor psychologie od r. 1969-70 cca 120-150;
- 3) vytvořit komisi, která by na základě připravených materiálů projednala s příslušnými resorty návrh sítě pracovišť pro aplikovanou psychologii (říjen 1968);
- 4) vytvořit komisi ve složení : ss. Machač, Bárta, Bureš, Senka, Daniel, která připraví návrh na řešení otázek psychologie práce;
- 5) vytvořit komisi ve složení : ss. Holas, Hyhlík, Ďurič, Jurčo a Michalička, kteří vypracují návrh na řešení otázek psychologie výchovy;
- 6) Kolegium pověřuje komisi pro psychologii zajištěním uvedených návrhů a vypracováním orientačního přehledu o trendech aplikační psychologie u nás (do poloviny r. 1969).

3) Prof. Malíř informoval o výsledcích porady o novelizaci vyhlášky 199/64 SB. o výchově nových vědeckých pracovníků. Na poradě bylo konstatováno, že systém vědecké výchovy se ukázal vcelku jako pokrokový i když se jeví některé účelné úpravy v systému udělování vědeckých a pedagogických hodností. Dále prof. Malíř informoval o úpravách v jednotlivých paragrafech. Prof. Bakoš upozornil, že byl informován o novém materiálu, který dostávají k vyjádření university a kde jsou již vytýčeny některé zásadnější změny.

Kolegium vzalo obě sdělení na vědomí.

4) Kolegium vzalo na vědomí sdělení MŠ, že nelze vyhovět naší žádosti o získání místností v některých pražských školách, kde se snižuje počet žáků.

5) Kolegium souhlasí s osvobozením s. Olgy Hajkalové od odborné zkoušky kandidátské z ruského jazyka.

6) Vzhledem k tomu, že bude ve Smolenicích dne 27. 6. projednáván materiál kolegia k problémům školské soustavy, odkládá se zasedání kolegia na 1. července do Bratislavy.

Prof. L. Bakoš v.r.
předseda vědeckého kolegia pedagogiky
a psychologie ČSAV

Zapsala: Šimová